

ประกาศจังหวัดขอนแก่น
เรื่อง รายชื่อผู้ผ่านการประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ
ของโรงพยาบาลขอนแก่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น

ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว ๕ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๗ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินบุคคลเพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในตำแหน่งระดับควบ และมีผู้ครองตำแหน่งนั้นอยู่ โดยให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ประเมินบุคคลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ อ.ก.พ. กรม กำหนด นั้น

จังหวัดขอนแก่น ได้คัดเลือกข้าราชการผู้ผ่านการประเมินบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงาน เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น (ตำแหน่งระดับควบ) จำนวน ๑ ราย ดังนี้

<u>ลำดับที่</u>	<u>ชื่อ - สกุล</u>	<u>ตำแหน่งที่ได้รับการคัดเลือก</u>	<u>ส่วนราชการ</u>
๑	นางสาวณัฐภัสร์ บุญสวัสดิ์	นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ (ด้านเวชกรรม)	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น โรงพยาบาลขอนแก่น กลุ่มงานอายุรกรรม

รายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ให้ผู้ผ่านการประเมินบุคคลเพื่อเลื่อนระดับสูงขึ้น จัดส่งผลงานประเมินตามจำนวนและเงื่อนไขที่คณะกรรมการประเมินผลงานกำหนด ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้ผ่านการประเมินบุคคล หากพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ผู้ผ่านการประเมินบุคคลยังไม่ส่งผลงานจะต้องขอรับการประเมินบุคคลใหม่ อนึ่ง หากมีผู้ใดจะทักท้วงให้ทักท้วงได้ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันประกาศ

ประกาศ ณ วันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘

(นายยุทธพร พิรุณสาร)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น
ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗

บัญชีรายละเอียดแนบท้ายประกาศจังหวัดขอนแก่น
เรื่อง รายชื่อผู้ผ่านการประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ
ของโรงพยาบาลขอนแก่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ส่วนราชการ/ตำแหน่งเดิม	ตำแหน่ง เลขที่	ส่วนราชการ/ตำแหน่ง ที่ได้รับการคัดเลือก	ตำแหน่ง เลขที่	หมายเหตุ
๑	นางสาวณัฐภัสร์ บุญสวัสดิ์	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น โรงพยาบาลขอนแก่น กลุ่มงานอายุรกรรม นายแพทย์ชำนาญการ (ด้านเวชกรรม)	๑๘๑๒๔๖	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น โรงพยาบาลขอนแก่น กลุ่มงานอายุรกรรม นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ (ด้านเวชกรรม)	๑๘๑๒๔๖	เลื่อนระดับ ๙๐% ชื่อผลงานส่งประเมิน "ผลของการฝึกความต้านทานของลิ้นต่อการเพิ่มความแข็งแรงของการบีบมือในผู้มีภาวะ มวลกล้ามเนื้อน้อย : การศึกษาแบบไปข้างหน้า Effect of Tongue Resistance Training on the Improvement of Handgrip Strength in Individuals with Possible Sarcopenia : A Prospective Study" ชื่อแนวคิดในการพัฒนางาน "การดูแลผู้ป่วยสูงอายุสมองเสื่อมแบบบูรณาการ โรงพยาบาลขอนแก่น" รายละเอียดเค้าโครงผลงาน "แนบท้ายประกาศ"

วิทย์

ส่วนที่ 2 ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

1. เรื่อง ผลของการฝึกความต้านทานของลิ้นต่อการเพิ่มความแข็งแรงของการบีบมือในผู้มีภาวะมวลกล้ามเนื้อน้อย: การศึกษาแบบไปข้างหน้า

Effect of Tongue Resistance Training on the Improvement of Handgrip Strength in Individuals with Possible Sarcopenia: A Prospective Study

2. ระยะเวลาดำเนินการ วันที่ 1 ธันวาคม 2567 – 28 กุมภาพันธ์ 2568

3. **ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน**

ได้รับวุฒิปริญญาตรีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาอายุรกรรมและสาขาอายุรศาสตร์ผู้สูงอายุ ปฏิบัติงานดูแลรักษาผู้ป่วยสูงอายุ ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2563 ระยะเวลาที่มีประสบการณ์โดยประมาณ 4 ปี 5 เดือน ก่อนเริ่มดำเนินการวิจัย

4. **สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน**

ภาวะซาร์โคพีเนีย (sarcopenia) เป็นปัญหาสำคัญในผู้สูงอายุทั่วโลกภาวะ โดยภาวะซาร์โคพีเนียคือการสูญเสียมวลและความแข็งแรงของกล้ามเนื้ออย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการทำงานทางกายภาพและการพึ่งพาตนเองในผู้สูงอายุ แม้ว่ากล้ามเนื้อบริเวณใบหน้าและในปาก (เช่น ลิ้น) จะมีบทบาทสำคัญในการกลืนและการพูด แต่กลับไม่ค่อยถูกนำมารวมในโปรแกรมฟื้นฟูหรือป้องกันซาร์โคพีเนีย

จากความสำคัญของลิ้นต่อสุขภาพกล้ามเนื้อโดยรวม การศึกษานี้มีเป้าหมายเพื่อประเมินว่า การฝึกลิ้นด้วยแรงต้านสามารถเพิ่มแรงบีบมือในผู้ใหญ่ตอนกลางและผู้สูงอายุได้หรือไม่ โดยอิงจากหลักฐานที่แสดงถึงความเชื่อมโยงระหว่างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อช่องปากกับสมรรถภาพทางกายโดยรวม เราตั้งสมมติฐานว่า การออกกำลังกายลิ้นอย่างมีโครงสร้างจะช่วยเพิ่มแรงบีบมือได้อย่างมีนัยสำคัญ แนวทางใหม่นี้จะช่วยเสริมการรักษาภาวะกล้ามเนื้อลีบแบบเดิม และส่งเสริมสมรรถภาพทางกาย รวมถึงความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ ทั้งในระดับคลินิกและชุมชน

งานวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาผลของการฝึกความต้านทานของลิ้นเป็นเวลา 8 สัปดาห์ ต่อความแข็งแรงของการบีบมือและความดันของลิ้นในผู้ใหญ่ช่วงกลางและผู้สูงอายุที่มีความเสี่ยงต่อซาร์โคพีเนียที่ห้องตรวจผู้สูงอายุ โรงพยาบาลขอนแก่น

เพื่อให้งานวิจัยมีข้อมูลที่ครบถ้วน ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

4.1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	สิงหาคม 2567 - กันยายน 2567
4.2 ขอรับการพิจารณาจริยธรรมในโรงพยาบาล	พฤศจิกายน 2567
4.3 ดำเนินการวิจัย	ธันวาคม 2567
4.4 เก็บรวบรวมข้อมูล	มีนาคม 2568
4.5 วิเคราะห์ข้อมูล	มีนาคม 2568
4.6 เรียบเรียงบทคัดย่อและนิพนธ์ต้นฉบับ	เมษายน 2568
4.7 ส่งผลงานเพื่อนำเสนอและแก้ไข	พฤษภาคม 2568
4.8 นำเสนอผลงานวิชาการ	มิถุนายน 2568

5. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ)

5.1 บทคัดย่อฉบับต้นฉบับของผลงานวิจัยเรื่อง ผลของการฝึกความต้านทานของลิ้นต่อการเพิ่มความแข็งแรงของการบีบมือในผู้มีภาวะมวลกล้ามเนื้อน้อย: การศึกษาแบบไปข้างหน้า

Effect of Tongue Resistance Training on the Improvement of Handgrip Strength in Individuals with Possible Sarcopenia: A Prospective Study ได้รับการตีพิมพ์ลงวารสารโรงพยาบาลมหาสารคามปีที่ 22 ฉบับที่ 2 (เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2568)

5.2 ผลงานวิจัยเรื่อง ผลของการฝึกความต้านทานของลิ้นต่อการเพิ่มความแข็งแรงของการบีบมือในผู้มีภาวะมวลกล้ามเนื้อน้อย: การศึกษาแบบไปข้างหน้า

Effect of Tongue Resistance Training on the Improvement of Handgrip Strength in Individuals with Possible Sarcopenia: A Prospective Study

เป็นงานวิจัยที่ทำการศึกษาในบริบทโรงพยาบาลสาธารณสุขระดับตติยภูมิ ในผู้ป่วยในผู้ใหญ่ช่วงกลางและผู้สูงอายุที่มีความเสี่ยงต่อซาร์โคพีเนีย มีผู้เข้าร่วมการศึกษาจำนวน 38 ราย ได้รับฝึกความต้านทานของลิ้นเป็นเวลา 8 สัปดาห์ พบการแรงของการบีบมือเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1.4 ± 2.5 กิโลกรัม ($p = 0.0019$) และความดันของลิ้นเพิ่มขึ้น 6.0 ± 9.1 กิโลปาสกาล, ($p = 0.0003$) โดยเฉพาะในผู้ที่มีความแข็งแรงของการบีบมือต่ำในจุดเริ่มต้น การฝึกความต้านทานของลิ้นช่วยเพิ่มสมรรถภาพของกล้ามเนื้อทั้งในช่องปากและทั่วร่างกายอย่างมีนัยสำคัญ วิธีนี้อาจช่วยเสริมการรักษาภาวะมวลกล้ามเนื้อน้อยแบบดั้งเดิม โดยช่วยให้การกลืนและความแข็งแรงของกล้ามเนื้อโดยรวมดีขึ้น

6. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

6.1 ผลการศึกษานี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อภาวะกล้ามเนื้อน้อยหรือมีปัญหาในการกลืน การฝึกความต้านทานของลิ้นเป็นวิธีที่ปลอดภัย ราคาถูก และสามารถฝึกได้ด้วยตนเองที่บ้าน จึงเหมาะสำหรับการใช้ในเวชปฏิบัติทั้งในระดับปฐมภูมิและชุมชน อีกทั้งอาจช่วยลดความเสี่ยงต่อภาวะแทรกซ้อน เช่น การสำลัก การทกล้ม และการสูญเสียความสามารถในการดูแลตนเอง ซึ่งจะช่วยลดภาระของระบบสุขภาพและเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในระยะยาว

6.2 งานวิจัยนี้เป็นข้อมูลของผู้ป่วยสูงอายุที่มีความเสี่ยงมวลกล้ามเนื้อน้อย โดยอนาคตสามารถต่อยอดทางการศึกษาใหม่ต่อไป เพราะการวิจัยนี้เป็นการศึกษาแบบไปข้างหน้า โดยยังไม่ได้มีกลุ่มเปรียบเทียบ หากทำการศึกษาแบบเก็บข้อมูลไปข้างหน้าและมีกลุ่มเปรียบเทียบ จะทำให้ได้ข้อมูลปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการรักษาครบถ้วนและผลจากการศึกษาวิจัยน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

7. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

แม้ว่าการฝึกความต้านทานของลิ้นจะเป็นวิธีที่ไม่ซับซ้อน แต่ในการดำเนินการวิจัยและนำไปใช้จริงอาจพบข้อจำกัดบางประการ เช่น ความร่วมมือของผู้เข้าร่วมในการฝึกอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมหรือข้อจำกัดทางร่างกาย ความจำเป็นในการให้คำแนะนำและติดตามผลอย่างต่อเนื่องจากบุคลากรทางสุขภาพ เพื่อให้แน่ใจว่าทำถูกต้องและได้ผล เครื่องมือวัดแรงกดของลิ้น (tongue pressure device) มีราคาค่อนข้างสูงและยังไม่แพร่หลายในหน่วยบริการทั่วไป ทำให้การประเมินผลมี

ข้อจำกัดในบางพื้นที่ ยังขาดแนวทางมาตรฐานที่ชัดเจนสำหรับการฝึกและประเมินผล จึงต้องอาศัยการวิจัยเพิ่มเติมเพื่อกำหนดแนวทางที่เหมาะสมต่อไป

8. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ในการดำเนินโครงการมีปัญหาและอุปสรรคที่พบ ได้แก่ การสรรหาและคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง: ผู้สูงอายุ บางรายไม่ผ่านเกณฑ์คัดเลือกเนื่องจากมีโรคประจำตัวหรือภาวะที่เป็นข้อห้าม เช่น ภาวะสมองเสื่อมหรือประวัติผ่าตัดบริเวณศีรษะและลำคอ การปฏิบัติตามโปรแกรมฝึกซ้อม ผู้เข้าร่วมบางรายไม่สามารถฝึกได้ ต่อเนื่องทุกวันตามแผนที่กำหนด ทำให้ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการฝึก ข้อจำกัดด้านอุปกรณ์: เครื่องวัดแรงกดของลิ้นมีจำนวนจำกัด ทำให้ไม่สามารถประเมินผู้เข้าร่วมได้พร้อมกันทั้งหมด ต้องใช้เวลามากในการเก็บข้อมูล ภาระงานของเจ้าหน้าที่วิจัย การติดตามและให้คำแนะนำผู้เข้าร่วมตลอดระยะเวลาการศึกษาใช้เวลานานและต้องอาศัยบุคลากรที่มีความเข้าใจเรื่องกล้ามเนื้อช่องปาก การรับรู้และความเข้าใจของผู้สูงอายุ ผู้เข้าร่วมบางรายอาจไม่เข้าใจถึงความสำคัญของการฝึกลิ้น ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้าร่วมโปรแกรมอย่างต่อเนื่อง

9. ข้อเสนอแนะ

ควรจัดทำคู่มือการฝึกความต้านทานของลิ้นที่เข้าใจง่าย พร้อมภาพประกอบหรือสื่อวีดิทัศน์ เพื่อเพิ่มความเข้าใจและส่งเสริมการปฏิบัติอย่างถูกต้องในกลุ่มผู้สูงอายุ ควรพัฒนาเครื่องมือฝึกและประเมินแรงกดของลิ้นให้มีราคาถูก ใช้งานง่าย และเหมาะสมกับบริบทชุมชน เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง ควรมีการฝึกอบรมบุคลากรสาธารณสุขหรือผู้ดูแลในชุมชนเกี่ยวกับเทคนิคการฝึกกล้ามเนื้อช่องปาก เพื่อให้สามารถถ่ายทอดและติดตามการฝึกของผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรศึกษาผลระยะยาวของการฝึก รวมถึงผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต ภาวะโภชนาการ และการป้องกันภาวะแทรกซ้อน เช่น การสำลักหรือหกล้ม ควรบูรณาการการฝึกความแข็งแรงของลิ้นเข้ากับแนวทางการดูแลผู้สูงอายุด้านภาวะกล้ามเนื้อลีบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของแผนการฟื้นฟูในระดับระบบสุขภาพ

10. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

ตีพิมพ์ลงในวารสารโรงพยาบาลมหาสารคามปีที่ 22 ฉบับที่ 2 (เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2568)

11. สักส่วนผลงานของผู้ขอประเมิน (ระบุร้อยละ)

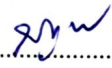
1) นางสาวณัฐภัทร์ บุญสวัสดิ์ สักส่วนผลงานร้อยละ 90

12. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

1) นางเทียนฉาย ขจรวงศ์สถิต สักส่วนผลงานร้อยละ 5

2) นายณัฐศาสตร์ อุณาศรี สักส่วนผลงานร้อยละ 5

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....

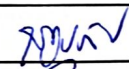

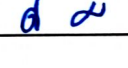
(นางสาวณัฐภัสร์ บุญสวัสดิ์)

นายแพทย์ชำนาญการ

(วันที่) 25 / ส.ค. / 2568

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวเป็นความจริงทุกประการ

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
นางสาวณัฐภัสร์ บุญสวัสดิ์	
นางเทียนฉาย ขจรวงศ์สถิต	
นายณัฐศาสตร์ อุณาศรี	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นายเทพสรรค์ สือรัมย์รุ่งเรือง)

รองผู้อำนวยการภารกิจด้านบริการทุติยภูมิและตติยภูมิ ๑

และหัวหน้ากลุ่มงานอายุรกรรม

(วันที่) 26 / ส.ค. / 2568

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)

(นายสุรสิทธิ์ จิตรพิทักษ์เลิศ)

(ตำแหน่ง) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลขอนแก่น

(วันที่) 1 / ก.ย. / 2568

ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

ผลงานลำดับที่ 2 และผลงานลำดับที่ 3 (ถ้ามี) ให้ดำเนินการเหมือนผลงานลำดับที่ 1
โดยให้สรุปผลการปฏิบัติงานเป็นเรื่องๆ ไป

หมายเหตุ : คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อยสองระดับ คือ ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ
เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้มีคำรับรองหนึ่งระดับได้

แบบเสนอแนวทางการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน ระดับ ชำนาญการพิเศษ

1. เรื่อง การดูแลผู้ป่วยสูงอายุสมองเสื่อมแบบบูรณาการ โรงพยาบาลขอนแก่น

2. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงอายุแบบสมบูรณ์ โดยมีผู้สูงอายุคิดเป็นมากกว่า 20% ของประชากรทั้งหมด ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของโรคเรื้อรังและกลุ่มอาการในผู้สูงอายุ โดยเฉพาะโรคสมองเสื่อม ซึ่งเป็นภาวะที่พบได้บ่อย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย ครอบครัว และภาระของระบบสุขภาพ โรงพยาบาลขอนแก่นในฐานะโรงพยาบาลตติยภูมิขนาดใหญ่ที่รับดูแลผู้ป่วยจากทั้งในจังหวัดและพื้นที่รอบข้าง พบว่าผู้ป่วยสมองเสื่อมที่มาใช้บริการมีความต้องการการดูแลที่หลากหลาย ทั้งด้านการวินิจฉัย วางแผนการรักษา การดูแลระยะยาว และการสนับสนุนด้านจิตใจและสังคม อย่างไรก็ตาม ระบบการดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมในปัจจุบันยังขาดการบูรณาการอย่างเป็นระบบ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น แพทย์ พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ นักกายภาพบำบัด นักจิตวิทยา และชุมชน ส่งผลให้การดูแลยังไม่ครอบคลุมต่อความต้องการเชิงองค์รวมของผู้ป่วยและครอบครัว จึงมีความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมแบบบูรณาการ (Integrated Dementia Care Model) ที่เน้นการเชื่อมโยงบริการทางการแพทย์และบริการสาธารณสุข รวมถึงการส่งเสริมบทบาทของครอบครัวและชุมชน เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลที่ต่อเนื่อง มีคุณภาพ และส่งเสริมการใช้ชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีในทุกๆ ระยะของโรค

3. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

3.1 โรคสมองเสื่อมเป็นปัญหาสาธารณสุขที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ผู้ป่วยมักมีความซับซ้อนของอาการ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ พฤติกรรม และสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยและครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญ การดูแลที่มีประสิทธิภาพจึงต้องอาศัย “ระบบการดูแลแบบบูรณาการ” ที่เชื่อมโยงการบริการสุขภาพในทุกๆ ระดับ ตั้งแต่โรงพยาบาลตติยภูมิไปจนถึงบริการชุมชน แนวคิดหลักของการพัฒนา คือ การจัดตั้ง “คลินิกผู้ป่วยสมองเสื่อมแบบบูรณาการ” (Integrated Dementia Care Clinic) ที่มีทีมสหสาขาวิชาชีพทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ เช่น แพทย์เวชศาสตร์ผู้สูงอายุ แพทย์ประจำครอบครัว พยาบาลวิชาชีพ นักกิจกรรมบำบัด นักกายภาพบำบัด นักสังคมสงเคราะห์ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข พร้อมทั้งเชื่อมโยงกับบริการดูแลระยะยาว (long-term care) และการดูแลแบบประคับประคอง (palliative care) ในระยะท้ายของโรค บริการภายในคลินิกจะครอบคลุมตั้งแต่การประเมินคัดกรอง (screening), การวินิจฉัย (diagnosis), การวางแผนการดูแลเฉพาะบุคคล (individualized care plan), การสนับสนุนครอบครัวและผู้ดูแล, การติดตามอาการระยะยาว, ตลอดจนการเชื่อมโยงกับภาคีเครือข่ายในชุมชนเพื่อส่งเสริมการดูแลแบบต่อเนื่องที่บ้าน

ข้อเสนอ พัฒนารูปแบบการดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมแบบบูรณาการ โดยมีคลินิกเฉพาะทางร่วมกับทีม MDT (multidisciplinary team) จัดให้มีการประชุม MDT case conference อย่างสม่ำเสมอเพื่อประเมินและทบทวนแผนการดูแล จัดอบรมและสร้างองค์ความรู้ให้แก่ครอบครัวและผู้ดูแลในเรื่องการดูแลผู้ป่วยสมอง

เสื่อม พัฒนาระบบสารสนเทศด้านสุขภาพ เพื่อสนับสนุนการติดตามอาการผู้ป่วยอย่างเป็นระบบ สร้างเครือข่ายการดูแลร่วมกับ รพ.สต. อสม. และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการดูแลผู้ป่วยในระยะยาวที่บ้าน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนผ่านกิจกรรม เช่น ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ กลุ่มผู้ดูแลอาสา หรือชมรมผู้สูงอายุ

3.2 ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

3.2.1 ข้อจำกัดด้านบุคลากรและเวลา

ปัญหา: บุคลากรในโรงพยาบาลอาจมีภาระงานสูง ไม่มีเวลามาดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้อย่างต่อเนื่อง

แนวทางแก้ไข: พัฒนาแนวทางการดูแลร่วมกันที่ชัดเจน พร้อมกำหนดหน้าที่ของแต่ละวิชาชีพ ลดความซ้ำซ้อน และอบรมอาสาสมัครในชุมชนให้สามารถช่วยประเมินเบื้องต้นได้

3.2.2 ข้อจำกัดด้านความรู้และทักษะของผู้ดูแล

ปัญหา: ผู้ดูแลจำนวนมากเป็นสมาชิกในครอบครัวที่ไม่มีพื้นฐานด้านสุขภาพ ขาดความมั่นใจและไม่เข้าใจแนวทางการดูแล

แนวทางแก้ไข: จัดหลักสูตรอบรมสำหรับ caregiver และพัฒนาคู่มือ/สื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย พร้อมเปิดสายด่วนหรือช่องทางให้คำปรึกษาออนไลน์

3.2.3 ข้อจำกัดด้านระบบข้อมูลและการเชื่อมโยงบริการ

ปัญหา: การส่งต่อข้อมูลระหว่างหน่วยบริการ เช่น รพศ.-รพช.-รพ.สต. ยังไม่ต่อเนื่อง

แนวทางแก้ไข: พัฒนาระบบบันทึกข้อมูลผู้ป่วยสมองเชื่อมร่วมกันผ่านแฟ้มอิเล็กทรอนิกส์ หรือแบบฟอร์มมาตรฐานร่วมกันในจังหวัด

3.2.4 ข้อจำกัดด้านงบประมาณและอุปกรณ์ช่วยเหลือ

ปัญหา: อุปกรณ์ฟื้นฟูหรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ป่วยอาจยังไม่เพียงพอ เช่น วีลแชร์ เตียงปรับระดับ หรืออุปกรณ์ช่วยสื่อสาร

แนวทางแก้ไข: ให้ความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายท้องถิ่น เช่น อปท., องค์กรการกุศล หรือ CSR ภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนงบประมาณหรือบริจาคอุปกรณ์

3.2.5 ข้อจำกัดด้านทัศนคติของสังคม

ปัญหา: บางครอบครัวอาจมองว่าภาวะสมองเสื่อมเป็น “เรื่องปกติของความแก่” จึงละเลยหรือไม่สนใจการดูแลที่เหมาะสม

แนวทางแก้ไข: รณรงค์ให้ความรู้กับประชาชนผ่านสื่อหลากหลายช่องทาง เช่น สื่อออนไลน์ วิทยุชุมชน หรือกิจกรรมอบรมตามชุมชน

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 ด้านระบบบริการสุขภาพ เกิดรูปแบบการดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมแบบบูรณาการที่ชัดเจน สามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือขยายผลในหน่วยบริการอื่นได้ หน่วยบริการมีการทำงานร่วมกันของทีมสหวิชาชีพ อย่างเป็นระบบ ช่วยลดความซ้ำซ้อนในการดูแล และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร ลดจำนวนการเข้ารักษาในโรงพยาบาลที่ไม่จำเป็น เช่น การนอนโรงพยาบาลซ้ำจากภาวะแทรกซ้อน หรือการใช้ยาไม่เหมาะสม พัฒนาระบบข้อมูลผู้ป่วยสมองเสื่อมที่สามารถติดตามต่อเนื่องในทุกระดับบริการ

4.2 ด้านผู้ป่วยและครอบครัว ผู้ป่วยสมองเสื่อมได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง ครอบครัวทั้งด้านร่างกาย จิตใจ พฤติกรรม และสังคม อาการของผู้ป่วย เช่น ความจำเสื่อม ความสับสน หรือพฤติกรรมก้าวร้าว ลดลงจากการได้รับการวางแผนการดูแลเฉพาะรายอย่างเหมาะสม ผู้ดูแลมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการดูแลผู้ป่วยมากขึ้น ส่งผลให้ลดความเครียดและความเหนื่อยล้าของผู้ดูแล คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยและครอบครัวดีขึ้น มีความพึงพอใจในการเข้ารับบริการ

4.3 ด้านชุมชนและสังคม ชุมชนมีบทบาทในการดูแลผู้ป่วยมากขึ้น เช่น การเยี่ยมบ้าน การดูแลเชิงรุก หรือการจัดกิจกรรมฟื้นฟูสมองสำหรับผู้สูงอายุ ลดภาระของระบบบริการในระยะยาว เนื่องจากผู้ป่วยสามารถอยู่ที่บ้านได้อย่างปลอดภัยและมีคุณภาพ ส่งเสริมความเข้าใจและลดตราบาปทางสังคม (stigma) เกี่ยวกับโรคสมองเสื่อม ผ่านกิจกรรมประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

5.1 ร้อยละของผู้ป่วยสมองเสื่อมที่ได้รับการประเมินแบบองค์รวม (CGA: Comprehensive Geriatric Assessment) ครบถ้วน $\geq 80\%$

5.2 ร้อยละของผู้ป่วยที่มีแผนการดูแลรายบุคคล (Individualized Care Plan) $\geq 80\%$

5.3 ผู้สูงอายุได้เข้ารับบริการรับบริการจากทีมสหสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องแบบ one stop service

5.4 จำนวนการประชุมทีมสหวิชาชีพ (Multidisciplinary Team Conference) อย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์

5.5 ระดับความพึงพอใจของครอบครัว/ผู้ดูแลต่อการบริการมากกว่าร้อยละ 90

5.6 จำนวนกิจกรรมส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อมที่จัดขึ้นในชุมชน ≥ 4 ครั้ง/ปี

5.7 จำนวนอาสาสมัครหรือ อสม. ที่ผ่านการอบรมเรื่องการดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อม ≥ 50 คน/ปี

(ลงชื่อ)

(นางสาวณัฐปภัสร บุนยสวัสดิ์)

นายแพทย์ชำนาญการ

(วันที่) 25 / ส.ค. / 2568

ผู้ขอประเมิน